

تعدد جرم

نظریه‌ها و رویه‌ها

دکتر عباس شیخ‌الاسلامی

سرشناسه : شیخ الاسلامی، عباس، ۱۳۴۷ -
 عنوان و نام پدیدآور : تعدد جرم نظریه‌ها و رویه‌ها / عباس شیخ الاسلامی
 مشخصات نشر : تهران: نشر میزان، ۱۳۹۵
 مشخصات ظاهری : ۱۸۴ ص.
 فروست : علوم اجتماعی: ۹۲۵
 شابک : 978-964-511-724-3
 وضعیت فهرست نویسی : فیفا
 یادداشت : کتابنامه
 موضوع : حقوق جزا - ایران
 موضوع : حقوق جزا
 موضوع : آیین دادرسی جزایی - ایران
 رده‌بندی کتبی : ۳۸۰۰/ش ۷۹۲ : KMH
 رده‌بندی دیویی : ۳۴۵/۵۵
 شماره کتابسازسی : ۴۰۴۲۲۷۷

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، اسکن، ... و...) از این اثر بدون اخذ مجوز
 از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
 لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره آشنایان ذیل اطلاع دهید.

۹۲۵

نشر میزان

تعدد جرم

نظریه‌ها و رویه‌ها

دکتر عباس شیخ الاسلامی

چاپ اول: بهار ۱۳۹۵

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شماره: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۷۲۴-۳

دفتر مرکزی: خ شهید بهشتی، بعد از چهارراه سهروردی، خ کاوسی‌فر، کوچه نکبسا، پلاک ۳۲، تلفن ۸۸۵۴۹۱۳۱
 فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، رویروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰
 واحد پخش و فروش: خیابان سمیه، بین مفتح و فرصت، پلاک ۱۰۴، تلفن ۸۸۳۳۹۵۲۹-۳۱
 پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

فهرست مطالب

مقدمه	۹
-------------	---

۱- کلیات

۱-۱- جایگاه بحث	۱۱
۱-۲- سابقه‌ی تاریخی قاعده جرم	۱۶
۱-۳- مدل‌های تعیین مجازات	۱۷
۱-۴- انواع تشدید مجازات	۲۰
۱-۵- مبانی تعدد جرم	۲۳
۱-۶- نظام‌های تعدد جرم	۲۴
۱-۷- تقسیم‌بندی تعدد جرم	۲۹
۱-۷-۱- تعدد معنوی	۲۹
۱-۷-۲- مصادیق مشکوک و قابل تأمل	۳۰
۱-۷-۳- تعدد مادی	۳۲

۲- جایگاه تعدد جرم در قوانین ایران

۲-۱- قانون جزای عرفی	۳۷
۲-۲- قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۰۴	۳۷
۲-۳- ماده ۲ الحاقی به قانون آیین دادرسی کیفری ۱۳۱۱	۳۹
۲-۴- بررسی رویه قضایی	۴۴
۲-۵- قوانین مجازات اسلامی ۱۳۶۱ و ۱۳۷۰	۴۷

۵۰	۲-۶- بررسی رویه قضایی در قوانین ۱۳۶۱ و ۱۳۷۰
۵۲	۲-۷- قانون مجازات عمومی ۱۳۵۲ و قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲
۶۰	منبع‌شناسی
۶۰	الف) کتب
۶۲	ب) مقالات
۶۶	پ) پایان‌نامه‌ها

۳- تعدد جرم در تعزیرات

۷۱	۳-۱- تعدد در جرائم تعزیری و جرائم مستوجب حد
۷۴	۳-۲- تعدد در جرائم تعزیری با جرائم مستوجب قصاص یا دیه
۷۵	۳-۳- تعدد در جرائم تعزیری
۷۵	۳-۳-۱- تعدد در جرائم مندرج در قانون تعزیرات
۷۹	۳-۳-۲- تعدد در جرائم وائین مزیری
۸۲	جمع‌بندی بحث
۸۲	منابع و مأخذ

۴- تعدد جرم در قلمور آیین دادرسی کیفری

۸۴	۴-۱- شروع تعقیب کیفری
۸۵	۴-۲- تفهیم اتهام
۸۶	۴-۳- قرارهای تأمین کیفری
۸۷	۴-۴- صلاحیت دادگاه
۹۱	۴-۵- مشخص شدن سابقه تعدد
۹۲	۴-۶- اعتبار امر مختومه
۹۳	جمع‌بندی بحث
۹۵	منابع و مأخذ

۵- بررسی تعدد جرم در حقوق کیفری مصر

۹۸	۵-۱- احکام کلی تعدد جرم
----	-------------------------

۵-۲	تعدد در جرائم خاص	۹۹
۵-۲-۱	تعدد در قتل عمد مورد اعدام	۹۹
۵-۲-۲	تعدد جرم در مداخله در اموال مسروقه	۱۰۰
۵-۲-۳	تعدد در توهین و قذف	۱۰۱
۵-۲-۴	تعدد در کلاهبرداری	۱۰۲
۵-۳	تعدد جرم در فرض وحدت موضوع جرم	۱۰۳
	جمع‌بندی بحث	۱۰۵
	منابع و مأخذ	۱۰۷

۶- بررسی تعدد جرم در حقوق کیفری انگلستان

۶-۱	جایگاه تعدد جرم در نظام حقوقی انگلستان	۱۱۱
۶-۲	نظام تعیین مجازات انگلستان در مواجهه با تعدد جرم	۱۱۲
۶-۲-۱	تعیین کیفر متعارف	۱۱۲
۶-۲-۱-۱	جرائم ناشی از یک حمله یا یک ویداد	۱۱۳
۶-۲-۱-۲	مجموعه‌ی جرائم متعدد مشتمل علیه یک بزه‌دیده	۱۱۴
۶-۲-۲	تعیین کیفر متوالی	۱۱۵
۶-۲-۲-۱	جرائم ناشی از وقایع غیر مرتبط	۱۱۵
۶-۲-۲-۲	جرائم مشابه غیر کافی	۱۱۶
۶-۲-۲-۳	وجود یک جرم یا جرائم واجد شرایط قانون مجازات حداقل در میان جرائم متعدد	۱۱۶
۶-۲-۳	ارزیابی رویه‌ی قضایی انگلستان در خصوص تعیین مجازات جرائم متعدد	۱۱۷
	جمع‌بندی بحث	۱۱۸
	منابع و مأخذ	۱۲۰

۷- بررسی تعدد جرم در حقوق کیفری فرانسه

۷-۱	مفهوم تعدد واقعی جرائم	۱۲۳
۷-۱-۱	حذف تنویری تعدد معنوی	۱۲۳
۷-۱-۲	رد تعدد واقعی	۱۲۴

- ۷-۱-۳- راهکار قانونی در خصوص تعدد واقعی جرائم ۱۲۵
- ۷-۱-۴- استثنائات قاعده‌ی عدم جمع مجازات ۱۲۸
- ۷-۲- شیوه اعمال مقررات تعدد در دادرسی‌های متعدد ۱۲۹
- ۷-۲-۱- اطلاع دادگاه از سابقه قضایی مجرم ۱۲۹
- ۷-۲-۲- عدم اطلاع دادگاه از سابقه قضایی مجرم ۱۳۰
- ۷-۳- اقدامات مساعد: ۱۳۰
- جمع‌بندی بحث ۱۳۱
- منابع ۱۳۲
- پیوست ۱: سخنرانی دکتر سید علی آزمایش در نشست تخصصی شماره ۴ علوم جنایی گروه حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد تحت عنوان: تعدد جرم در قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ ۱۳۳
- پیوست ۲: آرایه‌های مشورتی اداره‌ی کل حقوقی قوه‌ی قضاییه راجع به تعدد جرم ۱۳۸
- پیوست ۳: آراء وحدت رویه مرتبط با تعدد جرم ۱۶۳
- پیوست ۴: سوال نشست قضاییه مطرح ۱۳۹۳/۴/۳ دادرسی عمومی و انقلاب ناحیه ۱۶ تهران (بعثت) ۱۶۹
- پیوست ۵: رای وحدت رویه شماره ۴۴/۱۹/۹۴ ۱۸۴

مقدمه

حقوق کیفری در میان سایر گرایش‌ها و رشته‌های دانشگاهی حقوقی از اهمیت والا و به‌سزایی برخوردار است؛ زیرا توجیه و توصیه‌ی استفاده از شدیدترین ضمانت‌اجرای ممکن در ضمانت‌اجراهایی که حکومت در دست دارد از این گرایش برمی‌خیزد. بدین‌روی ضرورت تبادل اندیشه‌ها و مباحثات در این زمینه، از آنجا که با جان، حیثیت، آبرو و سرنوشت افراد - یا نه گره می‌خورد شاید بیش از سایر علوم احساس شود. خوشبختانه کشور ایران در دهه‌های گذشته در زمینه‌ی احداث فضاهای آموزش عالی و محافل پژوهشی بسیار موفق عمل کرده است. با این حال به نظر می‌رسد هنوز جای داشته باشد که میزان تعامل میان گرایش‌های متعدد علمی خصوصا حقوق کیفری را به دلایل پیش گفته افزایش داد.

کتابی که در دست دارید، با همین دیدگاه تهیه و تنظیم شده است. این نوشتار که مجموعه‌ای است از کلاس درس حقوق کیفر عمومی، دوره‌ی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی دانشگاه آزاد واحد مشهد و مقاله‌های دلاوری دانشجویان، با این هدف به زیور طبع آراسته شده که گامی در جهت نشر هر چه بیشتر اندیشه‌های حقوقی در جامعه‌ی ایران باشد.

بخش اول و دوم کتاب مباحثی است که طی جلسات آموزشی در کلاس تقرر شده است، انتهای این بخش نیز منبع‌شناسی نسبتاً مفصلی برای دانشجویان عزیز تحصیلات تکمیلی تهیه و تنظیم شده است. بخش‌های سوم تا هفتم کتاب، حاصل تحقیق دانشجویان در رابطه با موضوع کلاس یعنی بحث تعدد جرم است و در نهایت نیز بخش پایانی کتاب حاوی سخنرانی ایراد شده توسط استاد فاخر حقوق کیفری کشورمان دکتر سید علی آزمایش در نشست چهارم علوم جنایی در دانشکده‌ی حقوق مشهد است که در اختیار علاقمندان قرار گرفته است.

به هر روی، امید است این نوشتار گام کوچکی باشد در جهت آن که سایر واحدهای دانشگاهی نیز با طبع آثار دانشجویان خود بخصوص در مقاطع تحصیلات

تکمیلی، مسیر تبادل اندیشه میان متخصصان، صاحب‌نظران و نواندیشان را بیش از پیش بگشایند.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از زحمات مجدانه و خالصانه‌ی سرکارخانم دکتر هانیه هزبرالساداتی و همچنین آقای محمد مسعود ملازمیان، دانشجوی دوره‌ی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد که در جمع‌آوری آرا و نظریات مشورتی، ویراستاری، صفحه‌آرایی و تنظیم این مجموعه همکاری نموده‌اند قدردانی و از خداوند متعال برایشان آرزوی موفقیت نمایم. از آقای پوریبگ و همکاران قضایی ایشان در حوزه آموزش دادگستری استان تهران نیز به سبب همکاری‌های خالصانه‌اشان برای در اختیار قرار دادن رویه‌ی قضایی دادگاه‌های تهران در قلمرو تعدد جرم قدردانی و تشکر می‌نمایم. همچنین از جناب آقای دکتر شیر، مدیر محترم بنیاد حقوقی میزان، به سبب همراهی و حمایت صمیمانه‌اشان در طبع این اثر سپاسگزار و متشکرم.

عباس شیخ‌الاسلامی

عنوان علمی دانشکده‌ی حقوق دانشگاه آزاد مشهد

تابستان ۱۳۹۴